

К ъ о ѝ, казватъ, значело „село, което карало да се отива нагорѣ-надолу“, защото и за да влѣзешъ и излѣзешъ отъ това село трѣбало да се отива „нагорѣ-надолу“. Възможно е, обаче, Е к ъ о ѝ да носи българското име Е н ю, което е много разпространено въ сливенско. Аргументъ за това може да се намѣри въ името му Iepnikioi, писано така въ 1829 г. отъ поручика Eneholt (а не Е н и-К ъ о ѝ=Ново-Село).

Заправянето му никакъ не се помни, а тия, които можеха да кажатъ нѣщо по тоя въпросъ, сж се прѣселили прѣзъ 1830 год. въ Русия. Прѣзъ окупационното врѣме (августъ 1829 — априлъ 1830 год) тукъ руситѣ държали едно отдѣление конница. Прѣзъ 1830 год., когато дошло редъ и Екѣойци или Екѣовци да товаратъ „гъочоветѣ“ за пѣтъ къмъ Русия, мнозинството отъ тѣхъ поискало да остане на старитѣ си мѣста. Малцинството, обаче, надвило чрѣзъ разни заплашвания и насилия: палѣли кжщя, плѣвници и т. н. Най-послѣ екѣовци трѣгнали заедно съ селенитѣ изъ близкитѣ села за Русия, но частъ отъ тѣхъ се скрили изъ храсталацитѣ при Мечкарево или умишлено се по-майвали изъ пѣтя подъ разни прѣдлози, за да се върнатъ отново по огнищата си. Тия отъ Екѣовци, които се прѣселили въ Бесарабия, дѣто обработвали пусти и безплодни полета, постоянно и съ въздишка на гърди поглеждали на югъ къмъ силуетния хоризонтъ и сочели на „долния вилаетъ“ — старитѣ си огнища, които, казвали тѣ, били тамъ, дѣто „изгрѣвало слънцето“. Частъ отъ тия бѣжанци сколасали да се върнатъ слѣдъ голѣми имотни опростаявания.

У Ами Буге Николаево е Iajaki-Keui (1873 г.) Слѣдъ освобождението прѣкръстили го Николаево въ честь на императора Николай. (Села съ име Николаево имаме шестъ).

Прѣди освобождението селото е било много малко, като изселено прѣзъ 1830 г. (състояло се само отъ 15 кжщи и два турски чифлика). Сега въ Николаево турци нѣма. Училището му е отъ 1878 г.

Днесъ с. Николаево брои 78 сгради и 419 жители.